

SEEDS & SKILLS

ΠΛΑΙΣΙΟ
ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ
SEEDS & SKILLS

Co-funded by
the European Union

ippoxrate

FRAME
Foundation For the Development
of International and Educational Activity

hochschule
burgenland

University of Applied Sciences

CONFEDERACIÓN
SINDICAL INDEPENDIENTE

mathemagenesis

Πίνακας Περιεχομένων

Σχετικά με το έργο SEEDS & SKILLS	3
Εταίροι του έργου	3
1. Εισαγωγή	4
1.1 Σκοπός του παρόντος εγγράφου	4
1.2 Μεθοδολογία	4
1.2.1 Κατανόηση των δεικτών και των πλαισίων ικανοτήτων της ΕΕ	5
1.2.2 Αποτελέσματα της έρευνας	8
2. Βασικά επαγγελματικά προφίλ	10
2.1 Βασικά προφίλ εργαζομένων που ασχολούνται με τον αναγεννητικό τουρισμό	10
2.2 Κρίσιμα κενά δεξιοτήτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν	11
3. Το πλαίσιο ικανοτήτων	12
3.1 Εισαγωγή	12
3.2 Ορισμός των μαθησιακών αποτελεσμάτων	13
3.3 Πώς να ορίσετε ένα μαθησιακό αποτέλεσμα	14
4 Πλαίσιο Ικανοτήτων SEEDS&SKILL	18
5. Συμπεράσματα	28

Σχετικά με το έργο SEEDS & SKILLS

Ο τουρισμός είναι ένας από τους σημαντικότερους τομείς της Ευρώπης — αλλά ο τρόπος με τον οποίο ασκούμε τον τουρισμό πρέπει να αλλάξει. Το SEEDS & SKILLS — Nurturing Skills to Heal Tourism Places — είναι ένα ευρωπαϊκό έργο που πιστεύει ότι ο τουρισμός μπορεί να κάνει περισσότερα από το να ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις του. Μπορεί να αποκαταστήσει ενεργά τους τόπους, τις κοινότητες και τα οικοσυστήματα που αγγίζει. Αυτό είναι που ονομάζουμε αναγεννητικός τουρισμός.

Χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το SEEDS & SKILLS φέρνει σε επαφή έξι οργανισμούς από την Πολωνία, την Ισπανία, την Αυστρία, την Ιταλία και την Ελλάδα για να απαντήσει σε ένα απλό αλλά επείγον ερώτημα: ποιες δεξιότητες και γνώσεις χρειάζεται το εργατικό δυναμικό του τουρισμού για να πραγματοποιηθεί αυτή η μετάβαση; Και πώς θα τους εκπαιδεύσουμε;

Σε διάστημα δύο ετών (2025–2027), το πρόγραμμα χαρτογραφεί τις πρακτικές αναγεννητικού τουρισμού σε όλη την Ευρώπη, προσδιορίζει τις εκπαιδευτικές ανάγκες, αναπτύσσει ένα πλαίσιο ικανοτήτων και δημιουργεί εκπαιδευτικούς πόρους που θα είναι ελεύθερα διαθέσιμοι σε εκπαιδευτικούς του τουρισμού, εκπαιδευτές και επαγγελματίες σε ολόκληρη την ήπειρο.

Εταίροι του έργου

- **P1 FRAME (Πολωνία):** Ίδρυμα για την Ανάπτυξη Διεθνών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων, με έδρα το Λοτζ. Η FRAME είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση που ειδικεύεται στη διεθνή συνεργασία, την εκπαίδευση και την ανάπτυξη ικανοτήτων. Ως συντονιστής του έργου, η FRAME επιβλέπει τη συνολική διαχείριση και υλοποίηση του SEEDS & SKILLS.
- **P2 Fetico (Ισπανία):** Confederación Sindical Independiente FETICO, με έδρα τη Μαδρίτη. Η FETICO είναι μια ανεξάρτητη συνδικαλιστική συνομοσπονδία που εκπροσωπεί εργαζομένους σε πολλαπλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού και της φιλοξενίας. Στο πλαίσιο του SEEDS & SKILLS, η FETICO ηγείται του ερευνητικού πακέτου εργασιών, συντονίζοντας τη χαρτογράφηση των πρακτικών αναγεννητικού τουρισμού και των εκπαιδευτικών αναγκών σε όλες τις χώρες-εταίρους.
- **P3 UASB (Αυστρία):** Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών του Burgenland, με έδρα το Eisenstadt. Το UASB είναι ένα ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με εξειδίκευση στον τουρισμό, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ψηφιακή καινοτομία. Στο πλαίσιο του έργου, το UASB ηγείται της ανάπτυξης του εκπαιδευτικού προγράμματος και της ψηφιακής πλατφόρμας μάθησης.
- **P4 IPPOCRATE (Ιταλία):** Με έδρα την Ιταλία, το IPPOCRATE είναι ένας οργανισμός που ειδικεύεται στην επαγγελματική εκπαίδευση, την κατάρτιση και την ψηφιακή επικοινωνία. Στο πλαίσιο του SEEDS & SKILLS, το IPPOCRATE ηγείται της ανάπτυξης μελετών περιπτώσεων scrollytelling και της διαδικτυακής εφαρμογής για τη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου.
- **P5 Training2000 (Ιταλία):** Με έδρα την περιοχή των Μαρκών, το Training2000 είναι ένα κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης με εκτεταμένη εμπειρία στην εκπαίδευση στον τομέα του τουρισμού και στην ανάλυση της αγοράς εργασίας. Στο πλαίσιο του έργου, το Training2000 ηγείται της ανάπτυξης του Πλαισίου Δεξιοτήτων για τον Αναγεννητικό Τουρισμό, αξιοποιώντας την εμπειρογνωμοσύνη του στην ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών EEK.

- **P6 MATHEMAGENESIS (Ελλάδα):** Με έδρα την Ελλάδα, η MATHEMAGENESIS είναι ένας οργανισμός που ειδικεύεται στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία. Στο πλαίσιο του SEEDS & SKILLS, η MATHEMAGENESIS είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της ποιότητας και την αξιολόγηση όλων των δραστηριοτήτων του έργου.

1. Εισαγωγή

1.1 Σκοπός του παρόντος εγγράφου

Το παρόν έγγραφο αποτελεί το Παραδοτέο 2.2 του έργου Erasmus+ SEEDS & SKILLS - «Πλαίσιο Δεξιοτήτων». Το παρόν έγγραφο, το οποίο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 2 (WP2), «Οδικός Χάρτης για τον Μετασχηματισμό των Αντιλήψεων και της Εργασίας στον Τουρισμό», αποτελεί το κύριο αποτέλεσμα της Δραστηριότητας 2.3 -Ανάπτυξη του Πλαισίου Δεξιοτήτων Π2.2 - με βάση την εκτενή έρευνα, τις ομάδες εστίασης και τις έρευνες που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια της Δραστηριότητας 2.2 — Αξιολόγηση δεξιοτήτων και εκπαιδευτικών αναγκών στον αναγεννητικό τουρισμό.

Σχεδιασμένο ώστε να είναι προσιτό στις ομάδες-στόχους του έργου, ενώ παράλληλα λειτουργεί ως αυστηρός μεθοδολογικός οδηγός για τους εταίρους του έργου, το παρόν έγγραφο περιγράφει τις συγκεκριμένες δεξιότητες, γνώσεις και στάσεις που έχουν προσδιοριστεί ως απαραίτητες για τη μετάβαση του τουριστικού κλάδου προς ένα αναγεννητικό πρότυπο.

Το έγγραφο βασίζεται στη συνολική διακρατική έρευνα και στις αναλύσεις της αγοράς εργασίας που διεξήχθησαν στις χώρες-εταίρους: Αυστρία, Ιταλία, Ισπανία, Πολωνία και Ελλάδα. Συγκεκριμένα, το πλαίσιο προσδιορίζει τις βασικές ικανότητες που απαιτούνται από τα προφίλ του εργατικού δυναμικού που συμμετέχουν πιο ενεργά σε αναγεννητικές πρακτικές.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η διακρατική συνάφεια, όλες οι ικανότητες που προσδιορίζονται στο πλαίσιο αυτό ευθυγραμμίζονται αυστηρά με τα καθιερωμένα ευρωπαϊκά μοντέλα, και συγκεκριμένα με τα πλαίσια GreenComp, EntreComp, LifeComp και DigComp 3.0.

1.2 Μεθοδολογία

Το παρόν πλαίσιο αποτελεί τη βάση για τη μετατροπή των εννοιών του αναγεννητικού τουρισμού σε εφαρμόσιμα προγράμματα σπουδών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), με βάση μια έρευνα που διεξήχθη σε 255 ενδιαφερόμενους φορείς σε πέντε χώρες-εταίρους.

Συνολικά, 4 ερωτηματολόγια απευθύνθηκαν και αφορούσαν τέσσερα διακριτά προφίλ, και συγκεκριμένα:

- Φοιτητές (136 ερωτηθέντες): Φοιτητές ΕΕΚ ή ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ) που αντιπροσωπεύουν το μελλοντικό εργατικό δυναμικό και αποκτούν επί του παρόντος βασικές δεξιότητες για τον κλάδο.
- Επαγγελματίες και εκπρόσωποι ΜΜΕ (60 ερωτηθέντες): Το ενεργό εργατικό δυναμικό του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων καταλυμάτων, των ταξιδιωτικών πρακτόρων και των διαχειριστών προορισμών, οι οποίοι εφαρμόζουν και δοκιμάζουν αυτές τις πρακτικές στην πράξη.
- Εκπαιδευτικοί/Εκπαιδευτές (49 ερωτηθέντες): Εκπαιδευτικοί και καθηγητές ΕΕΚ ή ΑΕΙ, υπεύθυνοι για την παράδοση, την επικαιροποίηση και την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών στον τομέα του τουρισμού.
- Οργανισμοί ΕΕΚ (10 ερωτηθέντες): Εκπρόσωποι κέντρων ΕΕΚ, διευθυντές και δημόσιες αρχές που είναι υπεύθυνοι για τη διαμόρφωση ευρύτερων εκπαιδευτικών στρατηγικών και θεσμικών πολιτικών.

Για την ανάπτυξη του πλαισίου ικανοτήτων, τα δεδομένα της έρευνας αναλύθηκαν προκειμένου να προσδιοριστούν οι αυτοαξιολογούμενες «Τρέχουσες ικανότητες» (C) και οι «Μελλοντικές δεξιότητες» (FS) που θεωρήθηκαν ως οι πιο κρίσιμες από τους ερωτηθέντες.

1.2.1 Κατανόηση των δεικτών και των πλαισίων ικανοτήτων της ΕΕ

Προκειμένου να διασφαλιστεί η διακρατική συνάφεια και η ευθυγράμμιση με τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά πρότυπα, οι δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα έρευνα αντιστοιχίστηκαν με τέσσερα θεμελιώδη πλαίσια ικανοτήτων της ΕΕ:

- **GreenComp:** Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων για τη βιωσιμότητα, το οποίο ορίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που απαιτούνται για τη βιώσιμη δράση, τη συστημική σκέψη και την προώθηση της οικολογικής αποκατάστασης.
- **EntreComp:** Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων επιχειρηματικότητας, το οποίο εστιάζει στην ικανότητα να αξιοποιούνται οι ευκαιρίες, να γίνεται προσαρμογή στις αλλαγές και να δημιουργείται κοινωνική, πολιτιστική ή οικονομική αξία.
- **DigComp (3.0):** Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ψηφιακών ικανοτήτων, το οποίο περιγράφει τις δεξιότητες που απαιτούνται για την αυτοπεποίθηση, την κριτική σκέψη και την ασφαλή χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών (συμπεριλαμβανομένης της Τεχνητής Νοημοσύνης) και τη διαχείριση δεδομένων.
- **LifeComp:** Το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις βασικές ικανότητες προσωπικής, κοινωνικής και μαθησιακής φύσης, το οποίο δίνει έμφαση σε βασικές διαπροσωπικές δεξιότητες όπως η συνεργασία, η ενσυναίσθηση και η κριτική σκέψη.

Η έρευνα χρησιμοποίησε δύο διακριτά σύνολα δεικτών για τη μέτρηση της ετοιμότητας του εργατικού δυναμικού:

- Τρέχουσες Ικανότητες (C): Αυτοί οι δείκτες (C1–C12) χαρτογραφούν το βασικό επίπεδο επάρκειας του εργατικού δυναμικού σε συγκεκριμένες αναγεννητικές πρακτικές, όπως αυτές διαμορφώνονται σήμερα. Προέρχονται από τους οικολογικούς και κοινωνικοοικονομικούς πυλώνες του πλαισίου GreenComp της ΕΕ, αξιολογώντας τις τρέχουσες ικανότητες σε τομείς όπως η «Προώθηση της Φύσης» και η «Συστημική Σκέψη»."

Δείκτης	Περιγραφή	Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο
C1_ Τουρισμός_ Διαβίωση_ Δίκτυο	Ο τουρισμός ως αλληλεξαρτώμενο ζωντανό δίκτυο	GREENComp: Συστημική σκέψη
C2_ Μακροπρόθεσμες_Επιπτώσεις	Ορισμός των μακροπρόθεσμων πολυδιάστατων επιπτώσεων	LifeCOMP: Κριτική σκέψη
C3_ Ζωντανοί_Οργανισμοί_Αποτύπωμα	Αξιολόγηση του τουριστικού αποτυπώματος μέσω της οικολογίας	GREENComp: Προώθηση της φύσης
C4_Αποκατάσταση_Βιοποικιλότητας	Εντοπισμός εμπειριών αποκατάστασης της βιοποικιλότητας	ENTREComp: Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη
C5_Παρατηρητήρια_Ανάλυση_Δεδομένων	Χρήση παρατηρητηρίων δεδομένων για την παρακολούθηση των πόρων	DigComp: Διαχείριση πληροφοριών
C6_Έξυπνες_Τεχνολογίες_Κυκλική_Οικονομία	Έξυπνες τεχνολογίες για την κυκλική οικονομία στον τουρισμό	GREENComp: Διερευνητική σκέψη
C7_Δείκτες_Ευημερίας_Κατοίκων	Παρακολούθηση δεικτών ευημερίας των κατοίκων	GREENComp: Συλλογική δράση
C8_Κοινοτική_Κληρονομιά_Ιδιοκτησία	Ενδυνάμωση των κατοίκων της περιοχής ώστε να αποκτήσουν μοντέλα πολιτιστικής κληρονομιάς	LifeCOMP: Συνεργασία

C9_Ανάλυση_Τουριστικής_Πολιτικής	Ανάλυση των τουριστικών πολιτικών με γνώμονα την υπευθυνότητα	GREENComp: Πολιτική δράση
C10_Πολυτομεακές_Συνεργασίες	Ευθυγράμμιση των επιχειρηματικών στόχων με το δημόσιο καλό	GREENComp: Πολιτική δράση / LifeCOMP: Επικοινωνία
C11_Διαχείριση_Πολιτιστικών_Αξιών	Προσδιορισμός των πολιτιστικών αξιών και της υπεύθυνης διαχείρισης	LifeCOMP: Ενσυναίσθηση
C12_Κατανομή_εύλογης_αξίας	Δίκαιη κατανομή αξίας στον τομέα του τουρισμού	GREENComp: Υποστήριξη της δικαιοσύνης

- Μελλοντικές δεξιότητες (FS):** Αυτοί οι δείκτες (FS1–FS6) αντικατοπτρίζουν την αναμενόμενη ζήτηση για την απόκτηση νέων ικανοτήτων, προκειμένου να μετασχηματιστούν επιτυχώς τα επιχειρηματικά μοντέλα στο μέλλον. Ευθυγραμμίζονται με τους προληπτικούς, εστιασμένους στην εφαρμογή πυλώνες των πλαισίων EntreComp (Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων) και DigComp (Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους Πολίτες), γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ της οικολογικής θεωρίας και της πρακτικής επιχειρηματικής εφαρμογής.

Δείκτης	Περιγραφή	Ευθυγράμμιση με το πλαίσιο
FS1_Διαχείριση_Κινδύνων_Ανθεκτικότητα	Διαχείριση κινδύνων και σχεδιασμός ανθεκτικότητας	GREENComp / ENTREComp
FS2_Αναγεννητική_Ανάπτυξη_Τουρισμού	Αρχές ανάπτυξης αναγεννητικού τουρισμού	GREENComp
FS3_Κοινότητα_Συν-δημιουργία	Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα	ENTREComp
FS4_Ψηφιακές_Δεξιότητες_Τεχνολογία	Ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας	DigComp 3.0

FS5_Σχεδιασμός_Εμπειριών	Σχεδιασμός εμπειριών αναγεννητικού τουρισμού	ENTREComp / GREENComp
FS6_Οικονομική_Διαχείριση_MME	Χρηματοοικονομική διαχείριση για MME	ENTREComp

Αυτές οι δεξιότητες βαθμολογήθηκαν σε μια κλίμακα Likert 5 βαθμών. Για να δοθεί σαφές πλαίσιο στα δεδομένα της έρευνας, η κλίμακα αντιστοιχεί στις ακόλουθες έννοιες ανάλογα με την κατηγορία του δείκτη:

- **Για τις Τρέχουσες Ικανότητες (C) – Μέτρηση της επάρκειας:**
 - 1: Not competent at all (No practical knowledge or experience)
 - 2: Basic (Limited knowledge, requires guidance to apply)
 - 3: Intermediate (Adequate practical knowledge for standard daily tasks)
 - 4: Advanced (High level of independent practical application)
 - 5: Expert (Highly competent, capable of innovating and training others)
- **Για τις Δεξιότητες του Μέλλοντος (FS) - Μέτρηση της Ζήτησης:**
 - 1: Not needed at all (Irrelevant to the regenerative transition)
 - 2: Low priority (Nice to have, but not critical)
 - 3: Moderate priority (Relevant, but secondary to other operational needs)
 - 4: High priority (Very important for future operational success)
 - 5: Essential (Absolutely critical for future survival and operations)

Μέσω της ανάλυσης αυτών των μεταβλητών, το πλαίσιο εντοπίζει τους επιχειρησιακούς τομείς στους οποίους οι ομάδες-στόχοι αισθάνονται την πιο επείγουσα ανάγκη για στοχευμένη εκπαίδευση.

1.2.2 Αποτελέσματα της έρευνας

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα ποσοτικά αποτελέσματα της Ανάλυσης Εκπαιδευτικών Αναγκών που διεξήχθη σε πέντε ευρωπαϊκές χώρες (Ισπανία, Πολωνία, Ιταλία, Αυστρία και Ελλάδα) στο πλαίσιο του έργου SEEDS & SKILLS.

Συνολικά, τα αποτελέσματα αυτά καταδεικνύουν το «κενό δεξιοτήτων» στον τομέα του τουρισμού, συγκρίνοντας τις τρέχουσες γνώσεις του εργατικού δυναμικού με όσα πρέπει να μάθουν επείγοντως για να πραγματοποιήσουν τη μετάβαση στον αναγεννητικό τουρισμό.

Ικανότητα / Μελλοντική δεξιότητα	Ισπανία	Πολωνία	Ιταλία	Αυστρία	Ελλάδα	Συνολικός μέσος όρος
— ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ —						
C1_Τουρισμός_Διαβίωση_Δίκτυο	3.22	3.69	3.14	3.47	3.39	3.38

C2_Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις	3.27	3.73	3.13	3.17	3.19	3.3
C3_Ζωντανοί_οργανισμοί_Αποτύπωμα	3.2	3.67	3.25	3.25	3.48	3.37
C4_Αποκατάσταση_βιοποικιλότητας	3.18	3.31	3.21	3.21	3.21	3.22
C5_Παρατηρητήρια_Ανάλυση_Δεδομένων	3.16	3.62	3.31	3.05	3.07	3.24
C6_Έξυπνες_Τεχνολογίες_Κυκλική_Οικονομία	3.39	3.46	3.39	3.33	3.6	3.43
C7_Δείκτες_ευημερίας_κατοίκων	3.4	3.09	3.03	3.18	3.07	3.15
C8_Κοινοτική_Κληρονομιά_Ιδιοκτησία	3.33	2.85	3.14	3.12	3.36	3.16
C9_Ανάλυση_τουριστικής_πολιτικής	3.45	3.03	3.14	3.17	3.03	3.16
C10_Διατομεακές_Συνεργασίες	3.46	3.54	3.33	3.15	3.3	3.36
C11_Διαχείριση_Πολιτιστικών_Αξιών	3.39	3.59	3.34	3.11	3.28	3.34
C12_Κατανομή_εύλογης_αξίας	3.54	3.26	3.56	3.21	3.3	3.37
— ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ —						
FS1_Διαχείριση_Κινδύνων_Ανθεκτικότητα	3.61	3.29	3.31	3.37	3.55	3.43
FS2_Αναγεννητική_Ανάπτυξη_Τουρισμού	3.61	3.54	3.44	3.3	3.67	3.51
FS3_Κοινότητα_Συν-δημιουργία	3.67	3.52	3.59	3.33	3.64	3.55
FS4_Ψηφιακές_δεξιότητες_Τεχνολογία	3.72	3.67	3.48	3.35	3.67	3.58
FS5_Σχεδιασμός_εμπειριών	3.61	3.7	3.61	3.47	3.6	3.6
FS6_Οικονομική_Διαχείριση_MME	3.69	3.32	3.43	3.26	3.6	3.46

Τα αποτελέσματα για τις «Τρέχουσες Ικανότητες» αποκαλύπτουν ένα σαφές χάσμα στις ικανότητες των ομάδων-στόχων, συμπεριλαμβανομένου του μελλοντικού εργατικού δυναμικού. Με βάση τις συνολικές μέσες βαθμολογίες, οι ερωτηθέντες ανέφεραν μέτρια επάρκεια σε τομείς που συνδέονται με την τεχνολογία και την ευρεία οικολογική ευαισθητοποίηση, σημειώνοντας τις υψηλότερες βαθμολογίες στην ενσωμάτωση των Έξυπνων Τεχνολογιών για την Κυκλική Οικονομία (3,43) και στην κατανόηση του τουρισμού ως Ζωντανού Δικτύου (3,38). Ωστόσο, προέκυψαν σημαντικές αδυναμίες όσον αφορά τους πυλώνες της κοινωνίας και της διακυβέρνησης της αναγέννησης. Οι χαμηλότερες συνολικές μέσες βαθμολογίες καταγράφηκαν σε κοινωνιολογικά και πολιτικά καθοδηγούμενα καθήκοντα, ιδίως στην παρακολούθηση των δεικτών ευημερίας των κατοίκων (3,15), στη διευκόλυνση της κοινοτικής ιδιοκτησίας της πολιτιστικής κληρονομιάς (3,16) και στη διεξαγωγή ανάλυσης της τουριστικής πολιτικής (3,16). Αυτό υποδηλώνει ότι, ενώ ο κλάδος κατανοεί τις βασικές αρχές της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, στερείται των εργαλείων για τη μέτρηση και τη διαχείριση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων στις κοινότητες υποδοχής.

Η ζήτηση για «Δεξιότητες του Μέλλοντος» υπογραμμίζει μια στροφή προς την προληπτική κατάρτιση. Τα δεδομένα δείχνουν ότι, ενώ βασικές έννοιες όπως η Ανάπτυξη του Αναγεννητικού Τουρισμού εκτιμώνται ιδιαίτερα (3,51), οι ενδιαφερόμενοι φορείς αποδίδουν την απόλυτη προτεραιότητα στις πρακτικές, εφαρμόσιμες δεξιότητες. Με βάση τους συνολικούς μέσους όρους, οι πιο επείγουσες εκπαιδευτικές ανάγκες που εντοπίστηκαν σε ολόκληρη την κοινοπραξία είναι ο Σχεδιασμός Αναγεννητικών Εμπειριών (3,60), οι Ψηφιακές Δεξιότητες και η Ενσωμάτωση της Τεχνολογίας (3,58) και η Κοινωνική Συν-δημιουργία (3,55). Κατά συνέπεια, αυτοί οι τομείς λειτουργίας με υψηλή ζήτηση θα αποτελέσουν τον δομικό πυρήνα του Πλαισίου Ικανοτήτων του προγράμματος SEEDS & SKILLS.

2. Βασικά επαγγελματικά προφίλ

Για την αποτελεσματική μετάβαση του τουριστικού κλάδου από ένα εξορυκτικό μοντέλο σε ένα αναγεννητικό, το Πλαίσιο Ικανοτήτων πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή από τους επαγγελματίες που αλληλεπιδρούν άμεσα με τα οικοσυστήματα και τις κοινότητες του προορισμού. Με βάση την έρευνα για τις εκπαιδευτικές ανάγκες που διεξήχθη σε 255 ενδιαφερόμενους φορείς στις χώρες-εταίρους, έχουμε προσδιορίσει τα βασικά προφίλ του εργατικού δυναμικού που οδηγούν αυτή την αλλαγή, καθώς και τα κρίσιμα κενά δεξιοτήτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να προωθηθεί η ευρύτερη υιοθέτηση από τον κλάδο.

2.1 Βασικά προφίλ εργαζομένων που ασχολούνται με τον αναγεννητικό τουρισμό

Η έρευνα ανέδειξε διάφορα ενεργά επαγγελματικά προφίλ που αποτελούν το κύριο κοινό-στόχο του πλαισίου δεξιοτήτων του προγράμματος SEEDS&SKILLS:

Επαγγελματικό προφίλ	Περιγραφή
Παρόχοι καταλυμάτων (ξενοδοχεία, αgroτουρισμός, αgroτικός τουρισμός)	Βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της εφαρμογής της Ψηφιακής Κυκλικής Ενσωμάτωσης και της Γνώσης των Ζωντανών Συστημάτων. Είναι υπεύθυνοι για την ενεργή διαχείριση των κύκλων πόρων (νερό, ενέργεια, απόβλητα) και τη μετατόπιση των εφοδιαστικών αλυσίδων προς υποστήριξη των τοπικών επιχειρήσεων τροφίμων και ποτών
Ταξιδιωτικά γραφεία και διοργανωτές εκδρομών	Αποτελούν τους κύριους αρχιτέκτονες του Σχεδιασμού Μετασχηματιστικών Εμπειριών. Ο ρόλος τους πρέπει να εξελιχθεί από την απλή πώληση πακέτων προορισμών στη συν-δημιουργία εκδρομών που εμπλέκουν τους επισκέπτες στην ενεργή αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και τη διατήρηση του πολιτισμού
Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμών (DMO) & Τουριστικά Συμβούλια	Οι επαγγελματίες των Οργανισμών Διαχείρισης Προορισμών (DMO) λειτουργούν ως διαμεσολαβητές της Κοινότητας, της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και της Διακυβέρνησης. Διαθέτουν τη θεσμική επιρροή που απαιτείται για την παρακολούθηση της ευημερίας των κατοίκων, τη

	δημιουργία πολυτομεακών συνεργασιών και την ισότιμη κατανομή των τουριστικών ροών σε ολόκληρη την περιοχή
Επαγγελματίες του τομέα των τροφίμων, των ποτών και της γαστρονομίας:	Στηρίζουν την τοπική οικονομική ανθεκτικότητα δημιουργώντας αλυσίδες εφοδιασμού «μηδενικών μιλίων» και αναδεικνύοντας την τοπική γαστρονομική κληρονομιά.
Οδηγοί πολιτιστικής κληρονομιάς και οικοτουρισμού:	Υπερασπίζονται τη βιοποικιλότητα και εφαρμόζουν διαχείριση βασισμένη σε δεδομένα, ώστε να διασφαλίζουν ότι οι φυσικοί και ιστορικοί χώροι δεν υπερβαίνουν τη φέρουσα ικανότητά τους

2.2 Κρίσιμα κενά δεξιοτήτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν

Η σύγκριση των αυτοαξιολογούμενων τρεχουσών ικανοτήτων των ερωτηθέντων (C1–C12) με την εκτίμησή τους για τη ζήτηση μελλοντικών δεξιοτήτων (FS1–FS6) αποκαλύπτει σαφή και αντιμετωπίσιμα κενά δεξιοτήτων. Για να προωθηθεί η ευρύτερη υιοθέτηση της αναγεννητικής προσέγγισης, τα προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) πρέπει να αντιμετωπίσουν τα ακόλουθα κενά:

Κενό 1: Κοινοτική ιδιοκτησία και μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου

- Η βάση αναφοράς: Οι ερωτηθέντες ανέφεραν την απολύτως χαμηλότερη τρέχουσα επάρκειά τους στην παρακολούθηση των δεικτών ευημερίας των κατοίκων (μέσος όρος 3,15/5), στην αξιολόγηση της κοινοτικής κυριότητας της πολιτιστικής κληρονομιάς (3,16/5) και στη διεξαγωγή ανάλυσης της τουριστικής πολιτικής (3,16/5).
- Η ανάγκη κατάρτισης: Ο κλάδος κατανοεί την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, αλλά στερείται σοβαρά των κοινωνιολογικών εργαλείων για τη μέτρηση του αντίκτυπου του τουρισμού στις κοινότητες υποδοχής. Η κατάρτιση πρέπει να επικεντρωθεί στη δημιουργία διαγνωστικών δεικτών για την κοινωνική φέρουσα ικανότητα και στη θέσπιση πλαισίων ενδυνάμωσης των πολιτών (π.χ. συνελεύσεις πολιτών) που δίνουν φωνή στους ντόπιους στη διακυβέρνηση του τουρισμού.

Κενό 2: Μετάβαση από παθητικά προϊόντα σε μετασχηματιστικές εμπειρίες

- Η βάση αναφοράς: Η υψηλότερη συνολική ζήτηση που καταγράφηκε στην έρευνα αφορούσε τον Σχεδιασμό Αναγεννητικών Εμπειριών (3,60/5) και τη Συν-δημιουργία με Επίκεντρο την Κοινότητα (3,55/5).
- Η ανάγκη κατάρτισης: Υπάρχει ένα βαθύ χάσμα μεταξύ του να γνωρίζει κανείς τι είναι ο αναγεννητικός τουρισμός και του να γνωρίζει πώς να σχεδιάσει ένα προϊόν γύρω από αυτόν. Το εργατικό δυναμικό χρειάζεται πρακτικές μεθοδολογίες για τη συν-δημιουργία εμπορικών εκδρομών που εμπλέκουν ενεργά τους τουρίστες στην αποκατάσταση (π.χ. αποκατάσταση οικοτόπων, διατήρηση παραδοσιακών τεχνών) αντί για παθητική παρατήρηση.

Κενό 3: Ψηφιακή ενσωμάτωση για οικολογική βελτιστοποίηση

- Η βάση αναφοράς: Η ζήτηση για ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας ήταν η δεύτερη υψηλότερη μελλοντική προτεραιότητα (3,58/5).
- Η ανάγκη κατάρτισης: Ενώ ο τουριστικός τομέας χρησιμοποιεί ψηφιακά εργαλεία για το μάρκετινγκ και τις κρατήσεις, υπάρχει ένα σαφές κενό στη χρήση της τεχνολογίας για τη συστημική βιωσιμότητα. Οι ΜΜΕ χρειάζονται κατάρτιση στην εφαρμογή αναλύσεων δεδομένων, περιβαλλοντικών πινάκων ελέγχου και ψηφιακών μοντέλων κυκλικής οικονομίας, προκειμένου να παρακολουθούν και να μετριάσουν με ακρίβεια την κατανάλωση πόρων.

Κενό 4: Πράσινη χρηματοοικονομική παιδεία και ανθεκτικότητα στον κίνδυνο

1. Η βάση αναφοράς: Η τρέχουσα ικανότητα διαχείρισης μακροπρόθεσμων επιπτώσεων είναι σχετικά χαμηλή, ενώ η ζήτηση για χρηματοοικονομική διαχείριση των ΜΜΕ (3,46/5) και διαχείριση κινδύνων (3,43/5) παραμένει υψηλή.
2. Η ανάγκη κατάρτισης: Πολλές αναγεννητικές πρωτοβουλίες αποτυγχάνουν επειδή οι επαγγελματίες στερούνται της χρηματοοικονομικής διορατικότητας που απαιτείται για τη διατήρησή τους. Το εργατικό δυναμικό χρειάζεται συγκεκριμένες δεξιότητες για την εκτίμηση των απαιτήσεων χρηματοοικονομικού σχεδιασμού για πράσινες επενδύσεις, την πρόσβαση σε οικολογική χρηματοδότηση και τον σχεδιασμό στρατηγικών αντιμετώπισης κρίσεων που προστατεύουν τόσο την επιχείρηση όσο και το τοπικό οικοσύστημα από απρόβλεπτες διαταραχές.

3. Το πλαίσιο ικανοτήτων

3.1 Εισαγωγή

Το Πλαίσιο Δεξιοτήτων SEEDS & SKILLS έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τους περιγραφικούς δείκτες του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) και τα οκτώ κοινά επίπεδα αναφοράς του, ενώ παράλληλα ευθυγραμμίζεται με τις συγκεκριμένες εθνικές απαιτήσεις των χωρών-εταίρων. Επιπλέον, το πλαίσιο είναι δομημένο σύμφωνα με τις αρχές του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET).

Το ECVET έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει τη δια βίου μάθηση και την κινητικότητα των Ευρωπαίων εργαζομένων και μαθητών, καθιστώντας τα προσόντα πιο διαφανή και μεταβιβάσιμα. Η βασική του αρχή είναι να επιτρέπει την αναγνώριση, τη συσσώρευση και τη μεταφορά των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτώνται σε διαφορετικές χώρες ή μαθησιακά πλαίσια (είτε τυπικά, μη τυπικά είτε άτυπα).

Σύμφωνα με αυτήν την αρθρωτή προσέγγιση, κάθε ενότητα στο πλαίσιο του SEEDS & SKILLS θα χωριστεί σε αυτόνομες Μαθησιακές Ενότητες. Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα για κάθε ενότητα θα ορίζονται ρητά και θα αξιολογούνται ως προς τις Γνώσεις, τις Δεξιότητες, καθώς και την Ευθύνη και την Αυτονομία, διασφαλίζοντας ότι οι αποκτηθείσες ικανότητες αναγνωρίζονται εύκολα και είναι μεταβιβάσιμες σε ολόκληρο τον ευρωπαϊκό τουριστικό τομέα.

Τίτλος ενότητας	Τίτλος μαθησιακής ενότητας	Μαθησιακά Αποτελέσματα Ο μαθητής αναμένεται να...			Ευθυγράμμιση με τα πλαίσια της ΕΕ
		Γνώσεις	Δεξιότητες	Αυτονομία και ευθύνη	
M1-Σχεδιασμός εμπειριών αναγεννητικού τουρισμού	Ενότητα 1.1	...	...	...	...
	Ενότητα 1.2	...	...	...	...

3.2 Ορισμός των μαθησιακών αποτελεσμάτων

[Η σύσταση του ΕΠΠ του 2017](#) ορίζει τα μαθησιακά αποτελέσματα ως:

«Δηλώσεις σχετικά με το τι πρέπει ένα άτομο να γνωρίζει, να κατανοεί και/ή να είναι σε θέση να κάνει στο τέλος μιας μαθησιακής διαδικασίας, οι οποίες ορίζονται με όρους γνώσεων, δεξιοτήτων, καθώς και ευθύνης και αυτονομίας.»

Για να εξασφαλιστεί η σαφήνεια και η τυποποίηση σε ολόκληρη την Ευρώπη, το Πλαίσιο Ικανοτήτων SEEDs & Skills χρησιμοποιεί συγκεκριμένους ορισμούς για τις Γνώσεις, τις Δεξιότητες και τη Στάση/Ευθύνη, όπως έχουν καθοριστεί από το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP) και είναι εναρμονισμένοι με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF).

Αυτοί οι τρεις πυλώνες αποτελούν τη βασική δομή των μαθησιακών μας αποτελεσμάτων:

Γνώσεις: Το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σύνολο των γεγονότων, των αρχών, των θεωριών και των πρακτικών που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδών. Στο πλαίσιο του EQF, οι γνώσεις περιγράφονται ως θεωρητικές και/ή πραγματικές.

Παράδειγμα: Η γνώση των αρχών των μοντέλων κυκλικής οικονομίας ή του ιστορικού πλαισίου ενός τοπικού μνημείου πολιτιστικής κληρονομιάς.

Δεξιότητες: Η ικανότητα εφαρμογής της γνώσης και χρήσης της τεχνογνωσίας για την ολοκλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Οι δεξιότητες περιγράφονται ως γνωστικές (που περιλαμβάνουν τη χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) ή πρακτικές (που περιλαμβάνουν χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων).

Παράδειγμα: Η ικανότητα να σχεδιάζει κανείς ένα τουριστικό πρόγραμμα χωρίς απόβλητα ή

να παρακολουθεί την κατανάλωση νερού μιας μονάδας φιλοξενίας

Ευθύνη και αυτονομία: Η ικανότητα του μαθητή να εφαρμόζει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του αυτόνομα και με υπευθυνότητα. Οι στάσεις λειτουργούν ως κίνητρα για την απόδοση και περιλαμβάνουν τις αξίες, τις φιλοδοξίες και τις προτεραιότητες ενός ατόμου. Αντανακλούν τη συμπεριφορική ετοιμότητα για βιώσιμη δράση.

Παράδειγμα: Η προώθηση δίκαιων μισθών εντός της τοπικής εφοδιαστικής αλυσίδας ή η ανάληψη πρωτοβουλίας για τη διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις μεταξύ επισκεπτών και κατοίκων

3.3 Πώς να ορίσετε ένα μαθησιακό αποτέλεσμα

Σύμφωνα με τις «Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και τη σύνταξη σύντομων περιγραφών προσόντων με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα», το CEDEFOP απαιτεί τα μαθησιακά αποτελέσματα να ακολουθούν μια δομημένη σύνταξη:

Θέμα + Ρήμα δράσης + Αντικείμενο + Πλαίσιο			
Το μαθησιακό αποτέλεσμα είναι ο τελικός στόχος της μαθησιακής διαδικασίας	ΡΗΜΑ	Επίτευξη	εκφράζει τη δράση που πρέπει να πραγματοποιηθεί με το περιεχόμενο: ένα ρήμα δράσης
	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	Σκοπός	εκφράζει το περιεχόμενο, το αντικείμενο της επίτευξης
	ΠΛΑΙΣΙΟ	Μαθησιακή κατάσταση	περιγράφει την κατάσταση μέσω της οποίας ο εκπαιδευόμενος επιτυγχάνει το επίτευγμα (Πώς): πλαίσιο
	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ (προαιρετικό)	Προϋποθέσεις	Προαιρετικό, λαμβάνει υπόψη ορισμένες συγκεκριμένες πτυχές/περιορισμούς

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τη σύνταξη των προτάσεων που εκφράζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα, όπως υποδεικνύει το CEDEFOP (σελίδα 21).

Πίνακας 4. Σύνταξη προτάσεων (κουκκίδες) που εκφράζουν μαθησιακά αποτελέσματα

Υποκείμενο	Ρήμα δράσης	Αντικείμενο του ρήματος	Πλαίσιο
Επιρρήματα και επίθετα μπορούν να προστεθούν όταν θεωρηθούν σχετικά, αλλά πρέπει να χρησιμοποιούνται με προσοχή			
Ο κάτοχος του τίτλου...	μπορεί να παρουσιάσει	γραπτά τα αποτελέσματα της ανάλυσης κινδύνου	επιτρέποντας σε άλλους να ακολουθήσουν τη διαδικασία και να επαναλάβουν τα αποτελέσματα.
Αυτός/Αυτή...	μπορεί να διακρίνει	τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις	των ψυκτικών αερίων που χρησιμοποιούνται σε συστήματα ψύξης.
Ο κάτοχος του τίτλου...	μπορεί να συντονίζει	δραστηριότητες του εκτελεστικού προσωπικού	σε εργοτάξια περιορισμένης πολυπλοκότητας.
Αυτός/Αυτή...	μπορεί να διεξάγει	προηγμένες χρηματοοικονομικές προβλέψεις	χρησιμοποιώντας εργαλεία επιχειρηματικού σχεδιασμού και για να υποστηρίξει τον χρηματοοικονομικό και επιχειρηματικό σχεδιασμό.

Πηγή: Ομάδα έργου ΠΠΣ (EQF) και Eurorpass για σύντομες περιγραφές των μαθησιακών αποτελεσμάτων των προσόντων και προσαρμογή από το Cedefop (2022). Καθορισμός, συγγραφή και εφαρμογή μαθησιακών αποτελεσμάτων: ένας ευρωπαϊκός οδηγός – δεύτερη έκδοση. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πηγή: CEDEFOP, 2024, σ. 21.

Γενικά, η απλότητα αποτελεί τον χρυσό κανόνα των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το CEDEFOP παρέχει τις ακόλουθες συστάσεις, τις οποίες πρέπει πάντα να λαμβάνετε υπόψη κατά τη σύνταξη μαθησιακών αποτελεσμάτων για τον καθορισμό ενός τίτλου επαγγελματικής κατάρτισης/προγράμματος ή μιας ενότητας τίτλου επαγγελματικής κατάρτισης/μαθήματος:

(β) ο αριθμός των δηλώσεων που χρησιμοποιούνται πρέπει να εξετάζεται προσεκτικά. Κατά τον καθορισμό ενός μαθήματος ή μιας ενότητας, συνιστάται γενικά να περιορίζεται ο αριθμός των δηλώσεων.

(γ) ο αριθμός των δηλώσεων πρέπει να είναι όσο το δυνατόν μικρότερος. Σκοπός πρέπει να είναι ο προσδιορισμός του συνολικού πεδίου εφαρμογής και του προφίλ, και όχι η απαρίθμηση όλων των τεχνικών λεπτομερειών

(δ) Ο περιορισμός του αριθμού των δηλώσεων διευκολύνει τον μαθητή να ταυτιστεί με τους μαθησιακούς στόχους και να εμπλακεί στη μάθηση. Επίσης, διευκολύνει τον προγραμματισμό της διδασκαλίας, τη διευκόλυνση της μάθησης και, τελικά, τη διεξαγωγή των αξιολογήσεων.

(ε) Εστιάστε στον εκπαιδευόμενο και ξεκινήστε με ένα ρήμα δράσης, ακολουθούμενο από το αντικείμενο του ρήματος, καθώς και από μια δήλωση που προσδιορίζει το βάθος/το εύρος της μάθησης που πρέπει να αποδειχθεί, και ολοκληρώστε με μια ένδειξη του πλαισίου (το οποίο μπορεί να σχετίζεται με τη μάθηση, την εργασία ή άλλα συναφή κοινωνικά πλαίσια).

Ρήματα δράσης που εξήχθησαν από εθνικά προσόντα και άλλο υλικό που παρασχέθηκε και αναλύθηκαν στο πλαίσιο της ομάδας έργου EQF-Europass για σύντομες περιγραφές μαθησιακών αποτελεσμάτων ⁽¹⁶⁾

Ευρέα/γενικά ρήματα δράσης					
χρησιμοποιώ	πραγματοποιώ	τελειώνω	ορίζω	παίρνω	ικανοποιώ
εργάζομαι	θέτω	θεωρώ	επιτρέπω	ενεργώ	αναλαμβάνω
εκτελώ	κρατάω	σημειώνω	φέρνω	κάνω	χειρίζομαι
φτιάχνω	προχωρώ	βάζω	προσδιορίζω	λαμβάνω υπόψη	
δίνω	συμπληρώνω	ενεργώ	κατέχω	δείχνω	

Ακριβή ρήματα δράσης					
εφαρμόζω	αποδέχομαι	κατασκευάζω	ξεκινώ	διαμορφώνω	διορθώνω
ελέγχω	ηγούμαι	επιλύω	οργανώνω	επιβάλλω	εκτιμώ
προσδιορίζω	διαμορφώνω	εξαλείφω	αποκτώ	εξυπηρετώ	μαθαίνω
προετοιμάζω	ρυθμίζω	συμβουλευόμαι	αυτοαξιολογώ	υπολογίζω	συσκευάζω
επιδεικνύω	βελτιστοποιώ	συμπεραίνω	αναπαράγω	αντικαθιστώ	παραδίδω
αναπτύσσω	συλλέγω	βρίσκω	καθοδηγώ	συνοψίζω	παρατηρώ
αναλύω	ανακατασκευάζω	ξεκινώ	αποσυναρμολογώ	καθιερώνω	χειρίζομαι
παράγω	συμμορφώνομαι	μετρώ	συνοδεύω	υποστηρίζω	δοκιμάζω
επικοινωνώ	επιοπτεύω	διαίρω	συνειδητοποιώ	παρεμβαίνω	επισκευάζω
συμμετέχω	κατασκευάζω	κατευθύνω	αντιδρώ	αποσυναρμολογώ	αναφέρω
επεξεργάζομαι	συναντώ	επαναλαμβάνω	αποκαθιστώ	συνεργάζομαι	πουλώ
σχεδιάζω	λαμβάνω	καθοδηγώ	προβλέπω	επιστρέφω	αναζητώ
υλοποιώ	αναγνωρίζω	εκθέτω	συναρμολογώ	διασφαλίζω	διεξάγω
εγκαθιστώ	διατυπώνω	προγραμματίζω	απασχολώ	μεταφέρω	τυποποιώ

Πηγή: CEDEFOP, 2024, σ. 31.

Βλ. το Παράρτημα II των Κατευθυντήριων Οδηγιών για παραδείγματα ρημάτων που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το εύρος/την έκταση της αποκτηθείσας μάθησης.

Για να διασφαλιστεί η διακρατική συνάφεια του Πλαισίου Ικανοτήτων SEEDS & SKILLS, τα μαθησιακά του αποτελέσματα ευθυγραμμίζονται ρητά με τρία θεμελιώδη Ευρωπαϊκά Πλαίσια Ικανοτήτων: το GreenComp, το EntreComp και το DigComp.

Επειδή ο αναγεννητικός τουρισμός απαιτεί μια διεπιστημονική στροφή από εκμεταλλευτικές προς αποκαταστατικές πρακτικές, το GreenComp παρέχει τη βασική οικολογική βάση, συγκεκριμένα μέσω του Τομέα 1.3 (Προώθηση της Φύσης) και του Τομέα 2.1 (Συστημική Σκέψη), οι οποίοι δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να σχεδιάζουν περιηγήσεις που θεραπεύουν ενεργά τα οικοσυστήματα αντί να περιορίζονται απλώς στη μείωση της βλάβης.

Ωστόσο, η οικολογική ευαισθητοποίηση πρέπει να μετατραπεί σε βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα· έτσι, το πλαίσιο ενσωματώνει το EntreComp για την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας, της διερευνητικής σκέψης και της χρηματοοικονομικής ανθεκτικότητας του τομέα. Αυτή η επιχειρηματική ευθυγράμμιση εξοπλίζει τις ΜΜΕ ώστε να αξιοποιούν την πράσινη χρηματοδότηση, να συνδημιουργούν δίκαια με τις τοπικές κοινότητες και να διαχειρίζονται απρόβλεπτους κλιματικούς ή οικονομικούς κινδύνους.

Τέλος, το DigComp 3.0 ενσωματώνεται στο πρόγραμμα σπουδών για να διασφαλιστεί η εφαρμογή και η διαχείριση πρακτικών που βασίζονται σε δεδομένα και είναι βιώσιμες στον τουριστικό κλάδο. Με την εξειδίκευση στις ψηφιακές πλατφόρμες για την παρακολούθηση της κατανάλωσης νερού, ενέργειας και της διαχείρισης αποβλήτων, οι επαγγελματίες μπορούν να επαληθεύουν με διαφάνεια τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους, ελαχιστοποιώντας παράλληλα το αποτύπωμα των τεχνολογιών που υιοθετούν.

Τελικά, η ενσωμάτωση αυτού του πλαισίου εγγυάται ότι οι μελλοντικοί επαγγελματίες του αναγεννητικού τουρισμού θα διαθέτουν την οικολογική νοοτροπία για την αποκατάσταση των προορισμών, την επιχειρηματική δυναμική για τη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων και την ψηφιακή παιδεία για την ακριβή μέτρηση του αντίκτυπού τους.

4 Πλαίσιο Ικανοτήτων SEEDS&SKILL

Ο πίνακας αυτός μετατρέπει τις έξι κορυφαίες δεξιότητες του μέλλοντος για τις οποίες υπάρχει ζήτηση σε εφαρμόσιμα μαθησιακά αποτελέσματα, ακολουθώντας τη σύνταξη του CEDEFOP (Ρήμα Δράσης + Αντικείμενο + Πλαίσιο) στους τρεις πυλώνες της Γνώσης, των Δεξιοτήτων και της Ευθύνης & Αυτονομίας.

Τίτλος Ενότητας	Τίτλος Μαθησιακής Ενότητας	Γνώσεις	Δεξιότητες	Αυτονομία και Ευθύνη	Ευθυγράμμιση με τα πλαίσια της ΕΕ
M1 - Σχεδιασμός εμπειριών αναγεννητικού ύ τουρισμού	Ενότητα 1.1: Αρχές αποκατάστασης της φύσης	Περιγράψτε τις βασικές διαφορές μεταξύ της παραδοσιακής βιωσιμότητας (μείωση της βλάβης) και των αναγεννητικών πρακτικών (ενεργή αποκατάσταση) στον τουρισμό.	Προσδιορίστε συγκεκριμένα τοπικά οικοσυστήματα ή ενδιαιτήματα που μπορούν να ωφεληθούν από την αποκατάσταση με τη βοήθεια των επισκεπτών.	Υπερασπίζεται τη φύση ως πρωταρχικό ενδιαφερόμενο μέρος σε όλες τις συζητήσεις σχετικά με τον τουριστικό σχεδιασμό	<i>GreenComp:</i> <i>Τομέας 2.1</i> <i>Συστημική σκέψη</i> <i>Τομέας 1.3</i> <i>Προώθηση της φύσης:</i> <i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη</i>

	Ενότητα 1.2: Σχεδιασμός δραστηριοτήτων διατήρησης	Περιγράψτε τις απαιτήσεις ασφαλείας και υλικοτεχνικής υποστήριξης για τη συμμετοχή των τουριστών σε πρακτικές εργασίες διατήρησης	Σχεδιάστε συγκεκριμένες τουριστικές δραστηριότητες, όπως περιηγήσεις στη φύση με ξεναγό, οι οποίες περιλαμβάνουν με ασφάλεια πρακτικές εργασίες διατήρησης για τους επισκέπτες	Να διασφαλίζετε ότι όλες οι εργασίες διατήρησης που πραγματοποιούνται υπό την καθοδήγηση των τουριστών προσφέρουν πραγματική οικολογική αξία και δεν αποτελούν απλώς ψυχαγωγία.	<i>GreenComp:</i> <i>Τομέας 2.1</i> <i>Συστημική σκέψη</i> <i>Τομέας 1.3</i> <i>Προώθηση της φύσης:</i> <i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη</i>
	Ενότητα 1.3: Προώθηση της υπεράσπισης της φύσης μεταξύ των πελατών	Προσδιορισμός αποτελεσματικών τεχνικών επικοινωνίας για τη μετατροπή σύνθετων οικολογικών εννοιών σε ελκυστικές τουριστικές αφηγήσεις	Παρουσιάστε ελκυστικές αφηγήσεις κατά τη διάρκεια των ξεναγήσεων, οι οποίες συνδέουν συναισθηματικά τους επισκέπτες με το τοπικό περιβάλλον.	Προώθηση ισχυρότερης προσωπικής δέσμευσης για την προστασία του τοπικού περιβάλλοντος μεταξύ των πελατών	<i>GreenComp:</i> <i>Τομέας 2.1</i> <i>Συστημική σκέψη</i> <i>Τομέας 1.3</i> <i>Προώθηση της φύσης</i> <i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και</i>

					διερευνητική σκέψη
M2 - Ψηφιακές δεξιότητες και ενσωμάτωση της τεχνολογίας	Ενότητα 2.1: Η βιώσιμη ψηφιακή εργαλειοθήκη.	Αναφέρετε ψηφιακά εργαλεία (π.χ. εφαρμογές κρατήσεων, λογισμικό παρακολούθησης της κατανάλωσης ενέργειας) που βοηθούν μια μικρή τουριστική επιχείρηση να λειτουργεί με βιώσιμο τρόπο.	Επιλέξτε και χρησιμοποιήστε ψηφιακές πλατφόρμες για την ακριβή παρακολούθηση της καθημερινής κατανάλωσης νερού, ενέργειας και παραγωγής αποβλήτων μιας επιχείρησης.	Υιοθετήστε νέα ψηφιακά εργαλεία ανεξάρτητα, με στόχο τη συνεχή βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της επιχείρησης.	<i>DigComp3.0 - Τομέας 1.3 Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου (Ανάλυση δεδομένων)</i>

	Ενότητα 2.2: Παρακολούθησ η της κατανάλωσης πόρων	Περιγράψτε πώς τα ταμπλό δεδομένων συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση νερού, ενέργειας και αποβλήτων.	Χρησιμοποιήστε ψηφιακές πλατφόρμες για την ακριβή παρακολούθηση και οπτικοποίηση της καθημερινής κατανάλωσης νερού, ενέργειας και παραγωγής αποβλήτων μιας επιχείρησης	Αναλάβετε την ευθύνη για τη διασφάλιση της ακρίβειας των δεδομένων κατά την εισαγωγή περιβαλλοντικών δεικτών σε συστήματα παρακολούθησης	<i>DigComp3.0 -</i> <i>Τομέας 1.3</i> <i>Διαχείριση</i> <i>δεδομένων,</i> <i>πληροφοριών και</i> <i>ψηφιακού</i> <i>περιεχομένου</i> <i>(Ανάλυση</i> <i>δεδομένων)</i> <i>Τομέας 4.4</i> <i>Περιβαλλοντικές</i> <i>επιπτώσεις των</i> <i>ψηφιακών</i> <i>τεχνολογιών</i>
--	---	---	---	---	---

	Ενότητα 2.3: Ανάπτυξη μιας τεχνολογικής στρατηγικής	Περιγράψτε τα βήματα για την ενσωμάτωση νέων βιώσιμων τεχνολογιών σε μια υπάρχουσα επιχείρηση χωρίς να διαταραχθούν οι υπηρεσίες προς τους επισκέπτες	Δημιουργήστε ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο ψηφιακής αναβάθμισης για τη συνεχή μέτρηση και ελαχιστοποίηση του ανθρακικού αποτυπώματος της επιχείρησης.	Να υιοθετείτε αυτόνομα νέα ψηφιακά εργαλεία, με στόχο τη συνεχή βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της επιχείρησης με την πάροδο του χρόνου.	<i>DigComp3.0 -</i> <i>Τομέας 1.3</i> <i>Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου (Ανάλυση δεδομένων)</i> <i>Τομέας 4.4</i> <i>Περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ψηφιακών τεχνολογιών</i>
--	--	--	---	--	--

M3 - Συν-δημιουργία με επίκεντρο την κοινότητα	Ενότητα 3.1: Χαρτογράφηση και εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών	Εντοπίστε τρόπους για τη συμμετοχή των κατοίκων της περιοχής, των αγροτών και των τεχνιτών στον σχεδιασμό νέων υπηρεσιών αναγεννητικού τουρισμού.	Διεξαγάγετε ανεπίσημες συνεντεύξεις με μέλη της τοπικής κοινότητας για να κατανοήσετε τις ανάγκες και τις ανησυχίες τους σχετικά με τον τουρισμό.	Να σέβεστε τα τοπικά πολιτισμικά όρια, εμπλέκοντας τα μέλη της κοινότητας με τους δικούς τους όρους και σύμφωνα με το δικό τους χρονοδιάγραμμα.	<i>GreenComp</i> <i>Τομέας 4.2 Συλλογική δράση)</i> <i>Τομέας 4.1 Πολιτική δράση</i>
	Ενότητα 3.2: Συν-δημιουργία πακέτων δίκαιου κέρδους.	Εξηγήστε μοντέλα τιμολόγησης που εξασφαλίζουν δίκαιη οικονομική αποζημίωση για όλους τους τοπικούς εταίρους που συμμετέχουν σε ένα τουριστικό πακέτο.	Συνεργαστείτε με τους τοπικούς φορείς για να σχεδιάσετε και να τιμολογήσετε κοινές τουριστικές υπηρεσίες που κατανέμουν τα κέρδη δίκαια σε ολόκληρη την κοινότητα.	Προώθηση της διαφάνειας μέσω της κοινοποίησης των οικονομικών αναλύσεων σε όλους τους εμπλεκόμενους εταίρους της κοινότητας	<i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη</i>

M4- Ανάπτυξη αναγεννητικο ύ τουρισμού	Ενότητα 4.1: Βασικές αρχές της κυκλικής οικονομίας.	Εξηγήστε τις βασικές αρχές της κυκλικής οικονομίας, όπως η εξάλειψη των πλαστικών μίας χρήσης και η προμήθεια υλικών από την τοπική αγορά.	Ελέγξτε μια τουριστική εγκατάσταση για να εντοπίσετε γραμμικές ροές αποβλήτων (λήψη-παραγωγή-απόρριψη) που μπορούν να μετατραπούν σε κυκλικές	Αμφισβητήστε τις παραδοσιακές αγοραστικές συνήθειες, δίνοντας προτεραιότητα σε προμηθευτές που εφαρμόζουν ισχυρές πρακτικές κυκλικής οικονομίας	<i>GreenComp:</i> <i>Τομέας 1.3 Πρώθηση φύσης της</i>
	Ενότητα 4.2: Εφαρμογή λειτουργιών μηδενικών αποβλήτων	Περιγράψτε πρακτικές τεχνικές μείωσης των αποβλήτων ειδικά για τον τομέα της φιλοξενίας, όπως η κομποστοποίηση ή οι μαζικές αγορές	Εφαρμόστε μια πρακτική πολιτική μηδενικών αποβλήτων για έναν συγκεκριμένο τομέα μιας τουριστικής επιχείρησης, όπως η κουζίνα ενός ξενοδοχείου ή η υπηρεσία καθαριότητας	Αναλάβετε την ευθύνη για τις καθημερινές διαδικασίες διαχείρισης αποβλήτων, διασφαλίζοντας ότι όλο το προσωπικό συμμορφώνεται με τα πρωτόκολλα διαλογής	<i>GreenComp:</i> <i>Τομέας 1.3 Πρώθηση φύσης της</i>

M5-Χρηματοοικονομική διαχείριση για ΜΜΕ	Ενότητα 5.1: Αξιοποίηση της πράσινης χρηματοδότησης	Εντοπίστε τοπικές και ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις ή κονδύλια που διατίθενται ειδικά για έργα πράσινου τουρισμού.	Συντάξτε μια βασική πρόταση χρηματοδότησης που να περιγράφει τους περιβαλλοντικούς και οικονομικούς στόχους μιας προγραμματισμένης πράσινης αναβάθμισης.	Κατά τη λήψη οικονομικών αποφάσεων, δώστε προτεραιότητα στις μακροπρόθεσμες οικολογικές επενδύσεις έναντι των γρήγορων, μη βιώσιμων κερδών	<i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη</i>
	Ενότητα 5.2: Ανάλυση κόστους-οφέλους για οικολογικές αναβαθμίσεις	Εξηγήστε την έννοια της απόδοσης της επένδυσης (ROI) όπως εφαρμόζεται συγκεκριμένα σε εγκαταστάσεις εξοικονόμησης ενέργειας ή νερού.	Υπολογίστε το αρχικό κόστος και τη μακροπρόθεσμη οικονομική εξοικονόμηση από την εγκατάσταση οικολογικών αναβαθμίσεων, όπως ηλιακοί συλλέκτες ή φίλτρα νερού.	Βεβαιωθείτε ότι όλες οι οικονομικές εκτιμήσεις είναι ρεαλιστικές και βασίζονται σε ακριβείς τιμές της τοπικής αγοράς για τις πράσινες τεχνολογίες.	<i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη</i>

	Ενότητα 5.3: Στρατηγική βιώσιμη επένδυση	Περιγράψτε πώς να ενσωματώσετε τους οικολογικούς παράγοντες κινδύνου σε μια παραδοσιακή επιχειρηματική οικονομική πρόβλεψη.	Καταρτίστε έναν ετήσιο προϋπολογισμό για ΜΜΕ που να προβλέπει συγκεκριμένα αποθεματικά για συνεχείς περιβαλλοντικές βελτιώσεις	Δώστε προτεραιότητα στις μακροπρόθεσμες οικολογικές επενδύσεις έναντι των γρήγορων, μη βιώσιμων κερδών κατά τη λήψη στρατηγικών οικονομικών αποφάσεων	<i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη</i>
M6 - Διαχείριση κινδύνων και σχεδιασμός ανθεκτικότητας	Ενότητα 6.1: Φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές που επηρεάζουν τον τομέα του τουρισμού	Προσδιορίστε τους τοπικούς περιβαλλοντικούς και οικονομικούς κινδύνους, όπως ακραία κύματα καύσωνα, πλημμύρες ή εποχιακές πτώσεις του τουρισμού.	Χαρτογραφήστε τις πιθανές επιπτώσεις συγκεκριμένων τοπικών κινδύνων στην αλυσίδα εφοδιασμού και στις υλικές υποδομές της επιχείρησης.	Διατήρηση υψηλού επιπέδου επίγνωσης της κατάστασης όσον αφορά τις τοπικές κλιματικές και οικονομικές προβλέψεις.	<i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα και διερευνητική σκέψη</i>
	Ενότητα 6.2: Σχεδιασμός	Περιγράψτε τα βασικά στοιχεία	Δημιουργήστε ένα πρακτικό	Αναλάβετε την ευθύνη να	<i>EntreComp - Προσαρμοστικότητα</i>

	Αντιμετώπιση ς Κρίσεων.	ενός σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας προσαρμοσμένου στις ανάγκες μικρών τουριστικών επιχειρήσεων	εφεδρικό σχέδιο για τη διατήρηση της λειτουργίας της επιχείρησης και την προστασία της τοπικής φύσης κατά τη διάρκεια μιας απροσδόκητης κρίσης.	κοινοποιήσετε με σαφήνεια τα πρωτόκολλα έκτακτης ανάγκης σε όλο το προσωπικό και στους τρέχοντες επισκέπτες	<i>τα και διερευνητική σκέψη</i>
	Ενότητα 6.3: Μετά την κρίση: Ανάκαμψη και βελτίωση	Εξηγήστε την προσέγγιση «καλύτερης ανοικοδόμησης» για την ανάκαμψη του τουρισμού μετά την κρίση.	Αξιολογήστε την αποτελεσματικότη τα της αντίδρασης σε μια κρίση μετά από ένα συμβάν, προκειμένου να εντοπίσετε τομείς που χρήζουν βελτίωσης στη λειτουργία	Αντιδράστε με ψυχραιμία και ταχύτητα σε απρόβλεπτες διαταραχές, προσαρμόζοντας τις καθημερινές λειτουργίες	<i>EntreComp - Προσαρμοστικότη τα και διερευνητική σκέψη</i>

5. Συμπεράσματα

Το Πλαίσιο Ικανοτήτων SEEDS & SKILLS χρησιμεύει ως θεμελιώδες σχέδιο για τον εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού.

Στερεώνοντας τα μαθησιακά αποτελέσματα στις εμπειρικές πραγματικότητες 255 ενδιαφερόμενων μερών του κλάδου σε πέντε χώρες, το παρόν έγγραφο γεφυρώνει το κρίσιμο χάσμα μεταξύ της αναγεννητικής θεωρίας υψηλού επιπέδου και της εφαρμόσιμης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK).

Μέσω της εφαρμογής της μεθοδολογίας του CEDEFOP και της ευθυγράμμισης με τα καθιερωμένα ευρωπαϊκά πρότυπα (GREENComp, ENTREComp, LifeCOMP, DigComp 3.0), το πλαίσιο μετατρέπει τις αφηρημένες έννοιες σε συγκεκριμένες, μετρήσιμες ικανότητες.

Η διακρατική έρευνα ανέδειξε ότι το εργατικό δυναμικό του τουρισμού είναι έτοιμο να αναζητήσει ενεργά τα πρακτικά εργαλεία που απαιτούνται για τη δημιουργία καθαρών θετικών επιπτώσεων στον τουριστικό κλάδο. Στοχεύοντας σε εντοπισμένα κενά δεξιοτήτων —όπως η μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου, η ψηφιακή οικολογική βελτιστοποίηση και ο σχεδιασμός αναγεννητικών εμπειριών— το πλαίσιο διασφαλίζει ότι η μελλοντική κατάρτιση θα ανταποκρίνεται άμεσα στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Ως επόμενο βήμα, η κοινοπραξία θα αξιοποιήσει αυτές τις πληροφορίες για να τροφοδοτήσει τον ευρύτερο «Οδικό Χάρτη για τη Μεταμόρφωση της Νοοτροπίας και των Θέσεων Εργασίας στον Τουρισμό» (D2.3), παρέχοντας πολιτικά μέσα και στρατηγικές συστάσεις στους διαχειριστές προορισμών και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, με σκοπό την προώθηση μιας ευρύτερης αναγεννητικής μετάβασης.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- **CEDEFOP. (2024).** Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και τη σύνταξη σύντομων περιγραφών προσόντων με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα. Σειρά εγγράφων εργασίας του Cedefop, 21. Γραφείο Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/6222>
- **Bianchi, G., Pisiotis, U., & Cabrera Giraldez, M. (2022).** *GreenComp: Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων για τη βιωσιμότητα*. (Bacigalupo, M., Punie, Y., επιμ.). EUR 30955 EN. Κοινό Κέντρο Ερευνών, Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040>
- **Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2018).** *EntreComp: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Δεξιοτήτων Επιχειρηματικότητας*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101581>
- **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2017).** Σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2017 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων για τη δια βίου μάθηση. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H0615\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H0615(01))
- **Cosgrove, J. & Cachia, R. (2025).** *DigComp 3.0: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων — 5η Έκδοση*. (JRC144121). Λουξεμβούργο: Γραφείο Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0001149>
<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC144121>
- **CEDEFOP. ECVET: Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.** <https://www.cedefop.europa.eu/en/projects/european-credit-system-vocational-education-and-training-ecvet>
- **Ευρωπαϊκή Ένωση. Περιγραφή των οκτώ επιπέδων του EQF.** <https://europa.eu/eu-portal/en/description-eight-eqf-levels>
- ”

Τεκμηρίωση του έργου SEEDS & SKILLS

- **SEEDS & SKILLS Consortium. (2026).** A2.2 Κύριο σύνολο δεδομένων – Αξιολόγηση δεξιοτήτων και εκπαιδευτικών αναγκών στον αναγεννητικό τουρισμό. Πρόγραμμα Erasmus+, Φύλλο 3 «Μέσοι όροι ικανοτήτων».

Co-funded by
the European Union

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ιδρύματος για την Ανάπτυξη του Εκπαιδευτικού Συστήματος (FRSE). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε το FRSE μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για αυτές.

Το παρόν έγγραφο επιτρέπεται να αντιγραφεί και να αναπαραχθεί σύμφωνα με τους παραπάνω κανόνες (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>). Επιπλέον, πρέπει να αναφέρεται σαφώς η αναφορά στους συγγραφείς του εγγράφου και όλα τα ισχύοντα τμήματα της δήλωσης πνευματικών δικαιωμάτων. Το παρόν έγγραφο ενδέχεται να τροποποιηθεί χωρίς προειδοποίηση. Αριθμός έργου 2025-1-PL01-KA220-VET-000352020-000352020

Co-funded by
the European Union

